

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת בהעלותך

ט"ו בסיוון

קריאת התורה:

מנמיכים מעט את הקול מהמילים "ויהי העם כמתאוננים" עד "אל המן עינינו" (יא,אזו)¹. פרקי אבות - פרק ב.

יום רביעי

כ' בסיוון

ביום זה² אירעו כמה פורענויות, הן במסעות הצלב³ והן בגזרות ת"ח ות"ט⁴, וכתב המגן

- 1) פר"ח ס' תכח ס"ק ז (וטעמו כדי "להראות שהם מתחרטים"), ומ"מ הזהיר שם שיקרא בקול כזה שישמע זאת כל הציבור, כמובן, וכן נהג הבעל-קורא בבית חיינו, הרה"ח ר' מרדכי שוסטערמאן ע"ה. ומציינים ללקוטי מהרי"ח (ח"ב סא,א) ולפירוש 'שערי החמים' על שערי אפרים (ג,ג).
- 2) ראה בלוח 'דבר בעתו'.
- 3) בפרעות המסע השני בשנת ד'תתקל"א, והראשונים יסדו קינות וסליחות ליום הזה (שם).
- 4) בעיר נמירוב וסביבתה, באוקראינה. ואז גזר 'ועד ארבע ארצות' תענית וסליחות ביום זה (שם).

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק, בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תקפג

ערב שבת קודש
פרשת בהעלותך
ט"ו בסיוון ה'תשע"ג

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ט"ו בסיוון ה'תשע"ג - כ"ב בסיוון ה'תשע"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ט"ו בסיוון	הלכות נדרים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	ה'ל' בית הבחירה פרק ח.	מ"ע צד.
ש"ק	ט"ז בסיוון	פרק ד-ו.	ה'ל' כלי המקדש והעובדים בו.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע צד.
א'	י"ז בסיוון	פרק ז-ט.	פרק ב.	מ"לית קנז.
ב'	י"ח בסיוון	פרק י-יב.	פרק ג.	מ"ע צה.
ג'	י"ט בסיוון	פרק יג. הלכות נזירות.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ד.	מ"ע צה. צב. מ"לית רט.
ד'	כ' בסיוון	הלכות נזירות. פרק ג-ה.	פרק ה.	מ"לית רב. רג. רד.
ה'	כ"א בסיוון	פרק ו-ח.	פרק ו.	מ"לית רה. רז. רח. רז.
ו'	כ"ב בסיוון	פרק ט-י. הלכות ערכין וחרמין.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק ז.	מ"ע צג. קיד.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', ט"ו בסיוון	3.09	4.14	4.40	5.46	9.06	12.38	1.13	7.36.8	8.04
ש"ק, ט"ז בסיוון	3.08	4.14	4.40	5.46	9.06	12.38	1.13	7.37.4	8.05
א', י"ז בסיוון	3.07	4.13	4.39	5.45	9.06	12.38	1.13	7.38.1	8.05
ב', י"ח בסיוון	3.06	4.12	4.39	5.45	9.06	12.38	1.13	7.38.7	8.06
ג', י"ט בסיוון	3.06	4.12	4.38	5.44	9.05	12.38	1.13	7.39.3	8.07
ד', כ' בסיוון	3.05	4.11	4.38	5.44	9.05	12.38	1.13	7.39.9	8.07
ה', כ"א בסיוון	3.04	4.11	4.37	5.44	9.05	12.38	1.14	7.40.5	8.08
ו', כ"ב בסיוון	3.03	4.10	4.37	5.43	9.05	12.38	1.14	7.41.1	8.08

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע
בהעלותך	7:00	7:15	7:08	7:16
שלח	7:04	7:19	7:12	7:20

עורך ראשי: **מנחם מענדל ברוד** • עורך: **נחמיה קפלון** • הגהה: **יוסף יצחק אולידורט**
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שעלייד צעיריאגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז
 יו"ר: הרב **יוסף יצחק הכהן אהרונוב**
 כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169
 7474-ISSN 0793 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

עשה לך שתי חצוצרות כסף (יב)

מפרש הרב המגיד ממזריטש:

"שתי חצוצרות" - שני חצאי צורה. האדם אינו אלא חצי צורה בלבד, ואף הקב"ה אינו צורה שלמה כביכול; ורק בהתחברותם יחד נוצרת צורה שלמה.
 (הדבר נרמז במילת 'אדם': האדם כשהוא לעצמו אינו אלא 'דם', ורק בצירוף הא', אלופו של עולם יתברך, הוא נעשה דבר שלם, 'אדם').
 "כסף" - מכיוון שהקב"ה וישראל הם 'שתי חצאי צורה', חייבת להיות ביניהם אהבה עזה ('כסף' מלשון 'נכסף נכספת'). וכפי שהוא באב ובן, ששניהם 'עצם אחד' וכל אחד ואחד לבדו אינו אלא 'חצי צורה'.
 (אור תורה עמ' מה)

מוסיף כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק':

זהו שנאמר (שופטים יח) "תמים תהיה עם ה' אלוקיך": אדם אינו צורה שלמה ('תמים') אלא כאשר הוא מתייחד עם הקב"ה ('עם ה' אלוקיך').

(יהל אור עמ' סס)

וכי תבואו מלחמה בארצכם על הצר הצורך אתכם, והרעותם בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלוקיכם ונושעתם מאויביכם (יט)

"ארצכם" רומז לזמן התפילה, שהוא 'ארץ ישראל' הרוחני של כל יהודי. דווקא בעת התפילה בא היצר הרע, "הצר הצורך אתכם", ומבלבל את האדם במחשבות זרות ובדברים בטלים.
 העצה היעוצה לכך היא "והרעותם", לזעוק אל ה' ולבקש רחמי שמים, ואז "ונזכרתם לפני ה' אלוקיכם ונושעתם מאויביכם".

(שיחת ש"פ בהעלתך תשכ"ז)

שטו העם ולקטו (יא,ה)

רשעים שטו ולקטו (יומא עה)

"לחם" - סתם, רומז לחלק הנגלה שבתורה (ראה שבת קכ), ואילו המן, "לחם מן השמים", רומז לפנימיות התורה.

העובדה שהמן ניתן גם לרשעים מלמדת, כי יש להביא את מעיינות פנימיות התורה גם לרשעים; אין לך יהודי שאינו ראוי ללמוד חלק זה בתורה. וכבר אמרו רז"ל (ירושלמי תגיגה פ"א ה"ז): "המאור שבה (רמז לסודות החכמה, קה"ע) מחזירו למוטב".

(לקוטי שיחות כרך ד עמ' 1039)

ויתנבאו במחנה (יא,כו)

שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ (רש"י)

בפרשת שמות (ב) נאמר "ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתיהו". ויש לדקדק בזה: מדוע לא נאמר בקצרה "כי ממים משיתיהו", והיינו חוסכים את הנ' של תיבת "מן" ואת הה' של תיבת "המים"?
 אלא שבת פרעה לא רצתה להשתמש בתיבת "ממים", שהיא ראשי תיבות משה מת יהושע מכניס. זהו "ויתנבאו במחנה": כשנמחוק את האותיות נ' ה' מן "מן המים" ("מחנה" - מחיית נ' ה'), נשאר "ממים", ראשי תיבות משה מת יהושע מכניס.

(אור תורה עמ' מו)

פרשת בהעלותך

וזה מעשה המנורה מקשה זהב (ח,ד)

עשת של כיכר זהב היתה ומקיש בקורנס... לפשט איבריה (רש"י)

"וזה מעשה המנורה" – מי שרוצה לצאת מבחינת רע ולעשות מעצמו 'מנורה', צריך לפעול שיהיה "מקשה" – עליו לשבור ולבטל ("מקיש בקורנס") את מידותיו הטבעיות.

(לקוטי תורה במדבר עמ' לב)

עד ירכה עד פרחה מקשה היא (ח,ד)

הן 'ירכה', הרומזת לדרגות הפחותות בישראל, והן 'פרחה', הרומזת לבחינות העליונות, כולן "מקשה אחת" – קומה אחת שלמה. כשם שבגוף האדם הרגל זקוקה לראש והראש זקוק לרגל, כך יהודי לעולם אינו שלם בלי זולתו.

(לקוטי תורה – במדבר, עמ' לג)

אישי איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדורותיכם ועשה פסח לה' (ט,י)

מפרש הרב המגיד ממזריטש:

"אישי איש כי יהיה טמא לנפש" – אם יש יהודי שנכשל בחטא וטימא את נפשו,

"או בדרך רחוקה" – הוא התרחק מדרך הישר,

"לכם" – הסיבה לכך היא ההתמסרות לתענוגי העולם. או שהוא עובד את ה' מפני דאגתו לעצמו בלבד ("לכם"), דהיינו מתוך יראת העונש.

"או לדורותיכם" – עסקו בתורה ובמצוות אינו לשם שמים, אלא כדי שיחיו בניו ויעמיד דורות אחריו. "ועשה פסח לה'" – עליו להתוודות לפני הקב"ה על חטאיו (פסח – פה סח) ולחזור בתשובה שלמה.

(אור תורה עמ' מה)

ועשה פסח לה' (ט,י)

"פסח", מלשון דילוג וקפיצה, מורה על העבודה של יושבי אוהל, שלמעלה מהעולם. כנגדם טוענים בעלי עסק – "למה ניגרע?" מדוע נבצר מאיתנו לשבת גם יומם ולילה באוהלה של תורה? התשובה היא, שדווקא ליהודים אלו ניתן 'פסח שני', שהוא דרגה עוד יותר נעלית ב'פסח'. שכן רק בעל-עסק, ולא יושב אוהל, מסוגל לגלות אלוקות בתוך העולם הגשמי ולעשות ממנו "דירה בתחתונים".

(שיחת ש"פ בהר תשמ"ו, התוועדות תשמ"ו כרך ג, עמ' 294)

לגלות בכל יהודי את האור האלוקי שבו

כדי לפעול על הזולת ולהאיר את הנשמה שבו, זקוקים לשני הגוונים שבשלהבת, גליא דתורה ופנימיות התורה • מה ההוראה מכך שהדלקה כשרה בזר ואילו הטבת הנרות נעשית רק על-ידי כהן? • ומה אפשר ללמוד מהדלקת המנורה בהיכל, בעניין תפקיד האשה לחנך את ילדיה להיות "כוהנים גדולים"? • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

"בריות", בריותיו⁵ של הקב"ה⁶, גם אליהם הלך אהרן וקירבם לתורה⁷.

אמנם, דיוק הלשון הוא "ומקרבן לתורה"⁸ – שקירב אותם אל התורה, ולא שקירב את התורה אליהם. הגם שאהרן הלך אל ה"בריות", מכל מקום, לא נתן להם את התורה לפי הרוח שלהם: הוא לא עשה פשרות והיתרים בתורה; הוא לא קירב את התורה לרוח הבריות, אלא קירב את הבריות לתורה, תורה תמימה, כמות שהיא⁹.

(5) ולהעיר גם מסיפור הגמרא במסכת תענית (כ, ריש ע"ב) אודות ר"א ש'נזדמן לו אדם אחד שהי' מכוער ביותר... אמר לו ריקה כמה מכוער אותו האיש... אמר לו... לך ואמור לאומן שעשאני כמה מכוער כלי זה שעשית" (ראה לקו"ש חט"ו ע' 125). – מהנחה בלתי מוגה.

(6) תניא פל"ב.

(7) ולא עוד אלא שעשה זאת מתוך רגש של אהבה – "אוהב את הבריות", ובאופן שהאהבה באה בגילוי, כמרומו בשמו של "אהרן" – אותיות "נראה" (ראה זח"ג קג, רע"א ובנצו"ז שם). – מהנחה בלתי מוגה.

(8) ראה גם תו"מ ח"ז ע' 21. וש"נ.

(9) וטעם הדבר – לפי שגם מי שהוא במעמד ומצב של "בריות", להיותו בן אברהם יצחק ויעקב, הרי הוא כלי לקבל את כל התורה כולה, ובלשון הרמב"ם (הל'

א. הסדר¹ בהפצת המעיינות חוצה אינו להמתין עד שאלו שהם בכלל ה"חוצה" יבואו אל המעיינות, אלא "יפוצו מעינותיך חוצה"², לילך החוצה ושם להפיץ את המעיינות.

דרך³ זו התחילה מאהרן הכהן, שהיה "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"⁴. אהרן לא המתין עד שיבואו אליו, אלא הקדים והלך בעצמו אליהם.

זאת ועוד, שאהרן הלך גם ל"בריות", היינו, גם לאלו שאין בהם מעלה אחרת מלבד היותם

(1) שיחה זו (עד סוס"ה) הוגהה על-ידי כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפסה בלקו"ש ח"ב עמ' 316 ואילך. במהדורה זו נוספו עוד איזה ציוני מ"מ וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.

(2) משלי ה, טז. וראה תענית ז, א.

(3) ראה גם מכתב י"א סיון שנה זו (אג"ק חט"ו ס"ע קצג ואילך).

(4) אבות פ"א מ"ב, ובמפרשים שם*.

* כמבואר בפרטיות באבות דר"נ (פ"ב מ"ג ואילך) כו"כ דוגמאות מפעולותיו של אהרן עם אנשים שהיו במדרגה נמוכה, שהעלה אותם למדרגה נעלית יותר ממנו שהיו קודם שפגש אותם (מהנחה בלתי מוגה).

"אם למדת תורה הרבה"

רבן יוחנן בן זכאי קיבל מהלל ומשמאי. הוא היה אומר, אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת (פרק ב משנה ח)

פירוש רבינו עובדיה מברטנורא:

אל תחזיק טובה לעצמך – לומר הרבה תורה למדתי. ולפי שהוא [רבי יוחנן בן זכאי] לא הניח לא מקרא ולא משנה הלכה ואגדה שלא למד [סוכה כ"ח ע"א, ב"ב קל"ד ע"א], היה אומר כן.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

אנו רואים שרבן יוחנן בן זכאי אומר דבר אחד בלבד, ולעומת זאת כל אחד מחמשת תלמידיו אמר [להלן במשניות הבאות] שלושה דברים.

בטעם הדבר יש לומר, שאצל רבן יוחנן בן זכאי היו כל הדברים של כל תלמידיו (שקיבלום ממנו) בהתכללות, בנקודה אחת, ואצל חמשת תלמידיו נפרטו לחמישה דברים כלליים, וכל אחד כלול משלושה. גם יש לומר, שבמאמר זה נרמזים שלוש הוראות נפרדות:

"אם למדת תורה הרבה" – הוראה זו מכוונת לבעל עסק, שמצד מילי דחסידותא עליו להוסיף ולהרבות בלימוד התורה, יותר מכפי החיוב על-פי הלכות תלמוד-תורה. והוספה זו חייבת להיות בבחינת "בלי גבול", ללא הגבלות, שהרי ריבוי אמיתי ("הרבה") הוא – בלי גבול.

והעניין של "בלי גבול" שייך רק בתורה, ולא בקיום המצוות: החיוב של תלמוד תורה הוא בלי הגבלות, ובלשון הרמב"ם "כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה בין עני בין עשיר כו", וכמו כן (בזמן) הרי החיוב הוא תמיד; מה שאין-כן במצוות, הרי כל מצווה יש לה הגבלה (לזמן או מקום מסויים, וכיוצא בזה).

"אל תחזיק טובה לעצמך" – מאחר שלמד תורה הרבה, ועלידי לימוד התורה מתאחד האדם עם התורה ב"יחוד נפלא", הרי נהפכה כל מציאותו למציאות של תורה. ולכן אומר התנא שאף-על-פי-כן לא יתגאה בכך.

"כי לכך נוצרת" – מכיוון שהגיע אדם לדרגה זו (שכל מציאותו היא תורה) הוא עלול לחשוב שכבר מילא את תפקידו בעולם, ואינו חייב להתייגע על כך בלימוד מכאן ולהבא. לכן אמר "כי לכך נוצרת" – היום נבראת ונוצרת (עם הבריאה כולה) מחדש, וניתן לך עוד יום לחיות, וכוונת הבריאה היא "בשביל התורה ובשביל ישראל", ואם-כן עליך להמשיך בלימוד התורה ביתר שאת ויתר עוז, ולהתעלות בתורה בעילוי אחר עילוי.

ועניין זה שייך לבעל המאמר – רבן יוחנן בן זכאי:

כל עניינו של רבן יוחנן בן זכאי (לאחר שנקרא "רבן") היה לימוד התורה. וכמאמר רז"ל "ארבעים שנה עסק בפרקמטיא, ארבעים שנה למד וארבעים שנה לימד", ו"לא הלך ארבע אמות בלי תורה כו", ו"לא קדמו אדם בבית המדרש", ובשעת החורבן דאג שתתקיים תורה בישראל וביקש "תן לי יבנה וחכמיה". ולכן לו נאה ולו יאה לתבוע להרבות בלימוד התורה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת תזריע-מצורע תשל"ז – בלתי מוגה. ביאורים לפרקי-אבות חלק א (א"ה) עמ' 102-104)

ג. ועוד עניין בזה¹⁵:

בשלהבת ישנם כמה גוונים, ובכללות הם שני גוונים¹⁶: "נהורא אוכמא" – האור הסמוך לפתילה, ו"נהורא חיוורא", אש בהיר.

וענינם ברוחניות ובתורה (שנמשלה לאש¹⁷) הוא – גליא דתורה ופנימיות התורה¹⁸: גליא דתורה נמשלה ל"נהורא אוכמא" הסמוך לפתילה, מכיוון שעוסקת בנגלה, בענייני עולם הזה, ועד שמתלבשת גם בטענות של שקר וכו'. ופנימיות התורה נקראת בשם "נהורא חיוורא", משום שהיא מובדלת מענייני עולם¹⁹.

וצריכה להיות כל השלהבת עולה מאליה. בכדי לפעול על הזולת להאיר בו את הנשמה שבו, זקוקים לשני הגוונים שבשלהבת, גליא דתורה ופנימיות התורה. גליא בלבד לא מספיק להאיר את הנשמה, לפי שהתלבשה בענייני גשמיים, ולא נגלה בה דביקותה עם הקב"ה, ולכן בכדי להאיר את הנשמה, זהו על-ידי פנימיות התורה דווקא²⁰.

וזהו "פוצו מעינותיך חוצה" – בכדי לפעול על ה"חויץ" צריכים "מעין" דווקא, מים המחוברים תמיד למקורם, היינו פנימיות התורה. צריכים ללכת החוצה ולהפיץ שם את התורה – שנמשלה

וזהו "פוצו מעינותיך חוצה" – בכדי לפעול על ה"חויץ" צריכים "מעין" דווקא, מים המחוברים תמיד למקורם, היינו פנימיות התורה. צריכים ללכת החוצה ולהפיץ שם את התורה – שנמשלה

וזהו "פוצו מעינותיך חוצה" – בכדי לפעול על ה"חויץ" צריכים "מעין" דווקא, מים המחוברים תמיד למקורם, היינו פנימיות התורה. צריכים ללכת החוצה ולהפיץ שם את התורה – שנמשלה

וזהו "פוצו מעינותיך חוצה" – בכדי לפעול על ה"חויץ" צריכים "מעין" דווקא, מים המחוברים תמיד למקורם, היינו פנימיות התורה. צריכים ללכת החוצה ולהפיץ שם את התורה – שנמשלה

וזהו "פוצו מעינותיך חוצה" – בכדי לפעול על ה"חויץ" צריכים "מעין" דווקא, מים המחוברים תמיד למקורם, היינו פנימיות התורה. צריכים ללכת החוצה ולהפיץ שם את התורה – שנמשלה

15 סעיף זה – מהמהדורה שבכטאון חב"ד חט"ו ע' כא ואילך.
16 זח"א נא, רע"א. וראה תו"א מקץ לג, סע"ב ואילך. מ, סע"ב ואילך. ובכ"מ.

17 ראה ירמ"י כג, כט. ברכות כב, א.
18 ראה גם תו"מ ח"ח ע' 70 ואילך.
19 וע"ד מ"ש ברע"מ (זח"ג קכד, ב) שגליא דתורה נקראת "אילנא דטוב ורע", לפי שעוסקת בענייני איסור והיתר טומאה וטהרה, ופנימיות התורה נקראת "אילנא דחיי", דלית תמן לא קשיא מסטרא דרע ולא מחלוקת מרוח הטומאה כו" (מהנחה בלתי מוגה).

20 וענין זה מודגש במיוחד בשייכות ל"זמן מתן תורתנו", יום אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב" (ואתחנן ד, יו"ד) – שעל זה אמרו חז"ל (ברכות שם. וש"ג) "מה להלן כו' אף כאן כו'", ועד ש"בכל יום יהיו בעיניך כחדשים", ויתירה מזה, "חדשים" ממש (ראה פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, ג. תבוא כו, טז) – שהרי אמרו חז"ל (שבת פח, ב) "על כל דיבור ודיבור פרחת נשמתן, והחזירה להם הקב"ה בטל שעתיך להחיות בו את המתים", והוא "טל תורה" (תניא ספלו"ו), שזהו"ע פנימיות התורה (מהנחה בלתי מוגה).

ב. הנקודה של עבודת אהרן מרומזת בפרשת השבוע – "בהעלותך את הנרות":

נרות – קאי על נשמות ישראל, כמו שכתוב¹⁰ "נר הוי' נשמת אדם". בכללות ישנם שבעה סוגים בנשמות ישראל, כמבואר בליקוטי תורה¹¹, שזהו עניין שבעת נרות המנורה. ועבודת אהרן היתה – להדליק ולהעלות את כל הנרות.

בכל אחד מישראל יש אור אלוקי¹², אלא שהוא כהעלם, ועבודת אהרן היא – להדליק ולגלות אור זה מההעלם.

וכל כך פעל אהרן בגילוי הנשמה בכל אחד מישראל – "עד שתהא שלהבת עולה מאליה"¹³.

כל זמן ש"נר הוי'" של הבריות זקוק עדיין לאהרן שידליקנו – עדיין אין זו התכלית. העבודה צריכה להיות: להדליק את הנרות עד שהשלהבת תהא עולה מאליה; אין צורך עוד להדליק את הנר, כיוון שהנר כבר דולק ומאיר מעצמו¹⁴.

גירושין ספ"ב) "הוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות", אלא "יצרו הוא שתקפו", ונמצא, שצריכים רק לגלות אצלו מה שיש בתוכו ובפנימיותו, ולכן צריכים ליתן לו את התורה כמות שהיא (מהנחה בלתי מוגה).

10 משלי כ, כז. וראה תניא רפ"ט.
11 ר"פ בהעלותך (כט, ג).

12 כולל גם אלו שהם נמצאים במעמד ומצב של חושך, שעליהם נאמר "נר רשעים ידעך" (משלי יג, ט. ועוד. וראה תו"מ ח"ב ע' 223. וש"ג. מכתב ח' תמוז שנה זו (אג"ק חכ"א ריש ע' ססה)). – מהנחה בלתי מוגה.

13 פרש"י ר"פ בהעלותך.
14 ואין הדבר תלוי אלא בפעולתו של המדליק, וכל זמן שהנר אינו דולק ומאיר מעצמו, הרי זה סימן שיש חסרון בפעולתו של המדליק.

וע"ד מארז"ל (ברכות ו, סע"ב) "כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין", שמוזה מובן, שכאשר אין דבריו נשמעין, הרי זו הוכחה שחסר אצלו ביראת שמים, ובמילא עליו להוסיף ביראת שמים, ואז ידבר בדברים היוצאים מן הלב, ובדאי יהיו הדברים נכנסים אל הלב, ויפעלו פעולתם (ראה ספר הישר לר"ת ש"ג. הובא בשל"ה סט, א).

וכאשר עושה כן, אזי ממלא את שליחותו בכח המשלח שצוה "הוי מתלמידיו של אהרן כו' אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", "בהעלותך את הנרות", "שתהא שלהבת עולה מאלי", ועד שכל בני ישראל נעשים בבחינת "מנורת זהב כולה" (זכרי' ד, ב), "עד ירכה עד פרחו" (בהעלותך ח, ד). – מהנחה בלתי מוגה.

וע"ד מארז"ל (ברכות ו, סע"ב) "כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין", שמוזה מובן, שכאשר אין דבריו נשמעין, הרי זו הוכחה שחסר אצלו ביראת שמים, ובמילא עליו להוסיף ביראת שמים, ואז ידבר בדברים היוצאים מן הלב, ובדאי יהיו הדברים נכנסים אל הלב, ויפעלו פעולתם (ראה ספר הישר לר"ת ש"ג. הובא בשל"ה סט, א).

וכאשר עושה כן, אזי ממלא את שליחותו בכח המשלח שצוה "הוי מתלמידיו של אהרן כו' אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", "בהעלותך את הנרות", "שתהא שלהבת עולה מאלי", ועד שכל בני ישראל נעשים בבחינת "מנורת זהב כולה" (זכרי' ד, ב), "עד ירכה עד פרחו" (בהעלותך ח, ד). – מהנחה בלתי מוגה.

וע"ד מארז"ל (ברכות ו, סע"ב) "כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין", שמוזה מובן, שכאשר אין דבריו נשמעין, הרי זו הוכחה שחסר אצלו ביראת שמים, ובמילא עליו להוסיף ביראת שמים, ואז ידבר בדברים היוצאים מן הלב, ובדאי יהיו הדברים נכנסים אל הלב, ויפעלו פעולתם (ראה ספר הישר לר"ת ש"ג. הובא בשל"ה סט, א).

וכאשר עושה כן, אזי ממלא את שליחותו בכח המשלח שצוה "הוי מתלמידיו של אהרן כו' אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", "בהעלותך את הנרות", "שתהא שלהבת עולה מאלי", ועד שכל בני ישראל נעשים בבחינת "מנורת זהב כולה" (זכרי' ד, ב), "עד ירכה עד פרחו" (בהעלותך ח, ד). – מהנחה בלתי מוגה.

חב"ד ייקחו חלק במלחמה

בי"ד אדר א' תשי"ד (אגרות קודש כרך ח' עמ' רכה"ו) פונה הרבי לגאון החסיד רבי שלמה יוסף זיין (זצ"ל) וכותב לו:

כיון שיש מציעים שחב"ד ייקחו חלק חשוב בעבודת המלחמה נגד המיסיון גם באופן רשמי, אשר מובן שבראש צריך להיות איש אחראי והעיקר הוא שצריך להיות איש האחראי המקשר את חב"ד עם המשרדים בארץ הקודש ת"ו שמהם יקבלו את האמצעים למלחמה זו, הנה מטובו של כבוד הדרת גאונו להודיע חוות דעתו אם האברך הנ"ל מתאים לזה היינו אם הוא מסודר, בעל נימוס וכו' וכו' או אפשר [=אולי] יש לכבוד תורתו הצעה אודות

אנשים אחרים מגזע חב"ד המתאימים לזה...
הרבי מבהיר:

מובן גם יכן שאין מעניין [=מתפקידה של] חב"ד להתחרות (קאנקורירען) אם יש כבר פעולות ממשיות ומסודרות מצד חוגים חרדים אחרים כי אם אך ורק באופן שלא יהיה בזה התחרות והכפלת [=כפל] עבודה כמובן.

בין ה"עניינים שכמה מאנ"ש יוכלו למצוא פרנסה מהם... הזכיר הרבי את "הצלה מן המיסיון" (כ"ה בסיוון תשי"ג - אגרות קודש כרך ז, עמ' רפט). אלא "שכנראה, לעת-עתה, נשאר זה בין קבוצה אחת מאנ"ש להשנייה, ובמילא אין כל אחד מתעסק בזה" (כ"ה שבט תשי"ג - שם כרך כא עמ' קצג).

למים²¹ - כמו שהיא מחוברת עם מקורה דווקא; לא כמו שבאה בכלי השגתו ונעשית מים שאובין, ששאב את המים בידי או בכלי, אלא מי מעין דווקא.

ועלידי הפצת המעיינות דווקא חוצה, תתגלה אחדות הוי' בעולם, ש"יהיה השם אחד ושמו אחד"²².

* * *

ד. בהדלקת המנורה בבית המקדש ישנם ג' דינים²³: (א) הדלקה כשרה בזר, היינו, שגם מי

כל אחד מישראל צריך לילך בדרכו של אהרן, לקרב את הבריות לתורה.

(ב) אבל ה"הטבה", הכנת הנרות - יכול לעשות רק כהן:

יכולים לחשוב: כיוון שהעיקר הוא לפעול על הזולת, למי איכפת כיצד ועלידי איזה עניין אפעל עליו? - אסביר לו עניין בתורה לפי הבנתי המתאימה להבנתו; אבחר דרך במצוות שמתאימה לי ולו, וכדומה, ועלידי זה אפעל על הזולת.

על כך היא ההוראה, שההטבה, היינו, נתינת השמן והפתילה, הדברים שעלידם מדליקים את הנר - הרי זה רק עלידי כהן. לא כל אחד

כיוון שנתנו לך את הכוחות והאפשרויות להאיר במקום

קדוש יותר, הרי זו הוכחה שזה תפקידך, שהבורא ב"ה

רוצה ממך, ואם אינך ממלא זאת, לא עשית את חובתך

יכול ומתאים לבחור ולהכין את הדברים שבהם מדליקים את הנר של בני ישראל. רק כהן יכול לעשות זאת.

ענינו של כהן - שאין לו חלק ונחלה, אלא "ה' הוא נחלתו", וכמו שכתב הרמב"ם²⁶: "אשר נדבה רוחו אותו כו' להבדל", היינו, שמי שפורש מענייני העולם, וכל ענינו הוא להיות דבוק באלוקות לעבדו - דווקא הוא יכול להכין את הדברים שבהם מאירים את אור הנשמה. ולאחרי שהכהן מכין את הנר ואת הפתילה, אזי מוטל החוב על כל אחד להדליק אותם - להפיץ מעיינות אלו גם בחוצה.

(ג) המקום של המנורה הדולקת הוא בהיכל דווקא:

"עשר קדושות הן"²⁷ (קדשי קדשים, היכל וכו'), וגם המדריוגות שלמטה מההיכל קדושות הן. ואף

הפעולה על הזולת, כמ"ש לפני"ז (שם, יז) "לא תשנא את אחיך בלבבך (אלא "ואהבת גו", ואז הוכח תוכיח את עמיתך" (ראה גם "היום יום" כו אייר). - מהנחה בלתי מוגה.

(26) סוף הל' שמיטה ויובל.

(27) כלים פ"א מ"ו.

שאינו כהן, כשר להדליק את המנורה. (ב) הטבת הנרות, דהיינו הכנת הנרות - חייב לעשות רק כהן. (ג) מקומה של המנורה הדולקת הוא דווקא בהיכל בית המקדש²⁴.

ומובן שגם בהדלקת המנורה הרוחנית, היינו, בעבודה להאיר את נשמות ישראל, ישנם ג' תנאים הנ"ל.

(א) הדלקה כשרה בזר: העבודה לפעול על הזולת ולהפיץ את המעיינות חוצה, אינה עבודה עבור יחידי סגולה בלבד. זוהי זכות וחוב של כל אחד מישראל, כמאמר המשנה לכל אחד מישראל: "הוי מתלמידיו של אהרן"²⁵.

(21) ראה תענית שם. ב"ק יז, א. וש"נ.

(22) זכרי' יד, ט. וראה פסחים נ, א. וש"נ.

(23) ראה יומא כד, ב. רמב"ם הל' ביאת מקדש פ"ט ה"ה"ז.

(24) ואעפ"כ הדלקה כשרה בזר שאסור לו להכנס להיכל - ש"אם הטיב הכהן את הנרות כידוע והוציאן לחוץ מותר לזר להדליקן" (רמב"ם שם), או שהמנורה תעמוד במקומה בהיכל, וידליקנה זר ע"י מקל ארוך (ראה פר"ח או"ח סתר"ע). - מהנחה בלתי מוגה.

(25) והיינו, שציווי זה נאמר לכל מי שנצטווה על "ואהבת לרעך כמוך" (קדושים יט, יח). שכן, ציווי זה קשור עם

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב'4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 140 ש"ח (ב'2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמוֹכֵן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-1307701

על-פי-כן, אם ידליקו את המנורה באחד המקומות שקדושתו למטה מקדושת ההיכל, לא יצאו ידי חובה. לכל דבר יש מקום ותפקיד, והתפקיד של המנורה הוא – להאיר בהיכל.

ה. ההוראה מזה בעבודה:

אל יאמר האדם, הן אמת שצריך אני להאיר את הנר שבקרבי והנר שבזולת, אבל מי יאמר שצריך אני לעשות זאת באופן של קדושה חמורה כזו? הרי ישנם יהודים רבים שלא תובעים מהם כל כך, ולמה תובעים זאת ממני?

על זה באה ההוראה: כל אחד יש לו התפקיד והמשימה שלו. כיוון שנתנו לך את הכוחות והאפשרויות להאיר במקום קדוש יותר, הרי זו הוכחה שזהו התפקיד שלך שהבורא ב"ה רוצה ממך. ואם אינך ממלא זאת, לא עשית את חובתך, כיוון שלא מילאת את רצון הבורא²⁸.

וכידוע²⁹, שברצון לא ניתן לחלק. וזהו הפרש בין שכל לרצון: בשכל והבנה – אפשר להבין גם מעט, חלק מההבנה; מה שאין כן ברצון – אם לא ממלאים את הרצון בכל פרטיו, לא שייך לומר שקיים על כל פנים חציו של הרצון; במקרה כזה לא קיים את הרצון כלל, ואדרבא, הוא עשה היפך הרצון.

וכשם שיש חילוק בין איש לאיש, שכל אחד יש לו התפקיד שלו, ואין להביא הוראה מאחד

לשני – כמו כן יש חילוק בין דור אחד למשנהו: אף-על-פי שבדורות הראשונים היו הרבה יראים ושלמים שלא למדו פנימיות התורה – הרי בדורות האחרונים, כאשר נתגלתה פנימיות התורה, הנה התגלות זו גופא מהווה הוראה שלימוד פנימיות התורה הוא אחד התפקידים של דורנו, וכיוון שכן, אסור שיהיה באופן אחר, כאמור, שברצון לא יכולה להיות התחלקות.

וזהו הסך-הכול שלמדים מהדלקת המנורה: צריכה להיות התעסקות בפנימיות התורה, וכן"ל בעניין דשלהבת, שלא מספיק נהורא אוקמא, דהיינו גליא דתורה, אלא צריך להיות גם נהורא חיוורא, פנימיות התורה. ולימוד פנימיות התורה ייתן לו כוח ועוז להתגבר על כל המניעות, וייתן לו תוספת חיות גם בלימוד נגלה דתורה ובקיום המצוות.

* * *

ו. אחד³⁰ העניינים העיקריים בהנהגת נשי ישראל³¹, שמשפיעה על הבנים והבנות, הוא עניין הצניעות: "כל כבודה בת מלך פנימה"³². וכדאיתא בגמרא³³ אודות הצניעות הנפלאה של קמחית (אמם של כוהנים גדולים בזמן בית המקדש), שקורות ביתה לא ראו מעולם שערות ראשה, ולכן זכתה לשבעה בנים כוהנים גדולים.

ואין לחשוב: האם מוכרחת אני להתנהג במידה גדולה כזו של צניעות בכדי שבני יהיו כוהנים גדולים – מה איכפת לי שבני יהיו סתם כוהנים? "כל ישראל קדושים הם!"

על כך מלמדת אותנו הדלקת המנורה, שהמנורה צריכה להאיר דווקא בהיכל, וכמדובר לעיל, שאם ישנה אפשרות להאיר במקום קדוש יותר – ובנוגע לענייננו: כשיש לאישה אפשרות

30 שיחה זו הוגהה ע"י כ"ק אדמו"ר גם באידית, ונדפסה בלקו"ש ח"ב ע' 319 ואילך (בהמשך לשיחה שבהערה 1). במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ, וכמה פרטים מהנחה בלתי מוגה.
31 ראה גם מכתב ט"ו סיון שנה זו (אג"ק חט"ו ריש ע' רב).
32 תהלים מה, יד.
33 יומא מז, א (בשינוי לשון קצת). וראה גם תו"מ חט"ו ע' 262. וש"נ.

חינוך ילדים שצריך להיות על-כל-פנים מ"נ [50'40] ילדים או ילדות, מנהל מתאים, מורים כו'. הרבי ממשיך:

מובן שאין הכרח להתחיל תיכף בארבעים ילדים, ואפשר להיות גם בעשרה, אבל בכל אופן לא באופן הנ"ל שכותב. ונוסף על עניין הצלת הילדים מצד עצמו, הנה היה זה גם-כן מקום פרנסה בשביל מנהל, מורים כו'. וכמו שבגוף האדם שבריאיות איבר אחד הרי זה פועל תוקף בשאר האיברים, הרי גם בזה אפשר היה לקוות על-ידי מוסד זה תוקף גם בשאר המוסדות, ובפרט שהבטיח לי מר קול שי' אם יהיה מוסד מתאים, יתנו רוב תקציבו מהמשרדים השונים...

הרבי סבר (אגרות קודש כרך כא עמ' קצג) ש"אי אפשר שיהיה באופן רשמי נקשר עם הרשת ופשיטא שלא עם ישיבת לוד".

קריאה לסייע להצלת הנפשות

"שמצוות הצלת ישראל עומדת ברומו של עולם והוא מעוניין מאד שהעבודה [תהיה בבחינת] יתגדל ויתקדש..." כתב העסקן החסידי הרב יעקב יהודה העכט לעסקן החסידי הרב עזריאל-זליג סלונים לאחר צאתו מ'יחידות' אצל הרבי ('עבד מלך' עמ' 262).

את הדברים שמע הרב העכט ב'יחידות' בשל היותו ראש ארגון אנטי-שמד שלידי ה'מרכז לענייני חינוך', ואשר זכה להוראות רבות מהרבי במשך השנים.

הנה מכתבו של הרבי מפורים קטן תשי"א (כאן בתרגום-חופשי) שנדפס ב'אגרת-קודש' כרך ד' עמ' קעו ואילך, המתייחס לעבודת קודש זו, ופותח במילים הבאות:

אל אחינו בני ובנות ישראל, ולאלו אשר בניו-יארק רבתי בפרט, ה' עליהם יחיו, שלום וברכה!

חוגים יהודים מסויימים, אצלם תורה ומצוות לדאבון-לב לעת עתה, במצב של עיובה, חשופים לתעמולה רצינית מצד מיסיונרים אשר מנסים לצודם בצורה גלויה או מוסתרת ולהובילם לשמד רחמנא-לצלן. דגש רב שמים הם על ילדים שלא זכו

לחינוך יהודי הולם...

במכתב מעלה הרבי על נס את חשיבות הצלת הנפשות "כל המקיים... עולם מלא" במיוחד אחר השואה, וכותב כי שמה לשמוע על התעוררות לפעולות מעשיות וממשיות כנגד אותן השפעות. בהמשך קורא לאנשים ונשים בשמו של "ועד מגיני ומרחיבי החינוך הכשר" שנוסד על-ידי כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ תחת הנהלת ה"מרכז לענייני חינוך" – להיחלץ חושים ולסייע בעבודת הצלת נפשות.

בית-ספר מקצועי לבנות ניצולות

בכ"ג אדר-שני תשי"ז (אגרות-קודש כרך יד עמ' תקיט) כותב הרבי לשלוש נשים שהתעסקו בביסוס בית הספר המקצועי שהוקם בכפר חב"ד ("מרת זלטה אלטהויז תחי", מרת גיטה גנזבורג תחי', מרת בתיה זלמנוב תחי'"):

במענה למכתבן מב' דראש-חודש אדר שני והקודמו, הברקתי היום וזה לשונו "ההצעה לשתוף בית ספר מקצועי לבנות עם המוסד דסלונים טובה, בברכה".

ממשיך הרבי וכותב:

אינו ברור ממכתבן עד כמה מתאים הגיל ושאר העניינים של תלמידות הדצלה מהמיסיון (כי בודאי שרק תלמידות באות בחשבון השיתוף, ואם יהיו במוסד דסלונים גם בנים, צריך בשבילם בנין בריחוק מקום כמובן, ופשיטא שלא בשיתוף אפילו בחדר האוכל וכו').

במכתבו הרבי מתווה דרך: להנהיג לימוד הנהגת משק בית, ובפרט שבו נכלל גם-כן לימוד התפירה וכיצא בזה, בכדי שתהיה לתלמידות שתי אפשרויות גם יחד.

כאמור, בשלב מסוים העלה הרב זליג סלונים רעיון להקים בכפר חב"ד מוסד עבור ניצולות המיסיון. הרבי התנה את הסכמתו בכך שקליטת בני נוער אלו לא תזיק חלילה לציור (הרוחני) של ילדי כפר חב"ד ('עבד מלך' עמ' 262).

הרב סלונים הקים מרכז להצלת ילדים מרשת המיסיון כמסופר בספר הנ"ל עמ' 257-262.

”שזכות הרבים־ות מסייעתו”

בכ”ז מנחם־אב תשי”ד (אגרות־קודש כרך ט’ עמ’ רנב) כתב הרבי:

במענה על מכתבו בו כותב אודות עבודתו נגד המסיון ויהי רצון מהשם יתברך שיהיה זה בהצלחה מופלגה מתאים למאמר רבותינו זכרונם לברכה כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא. קודם לכן, בכ”ד שבט של אותה שנה, נשאל הרבי על־ידי אחד שהוצעה לו עבודה במסגרת פעילות ”נגד המיסיון רחמנא־לצלח”, והרבי משיב (אגרות־קודש כרך ח’ עמ’ קפט):

הנה אינו כותב פרטים באופן העבודה, ובכל אופן עבודת הצלת נפשות איננה זקוקה להסכמה ממי שהוא, ואופני ההצלה צריכים להיות באופן שתביא תועלת הכי גדולה כמובן, והשם יתברך יצליחו בהנ”ל ובשאר ענייניו.

במכתב נוסף מיום ה’ תמוז תשכ”א (נדפס לש”פ תשא השנה על־ידי ’ועד הנחות בלה”ק’ כהוספה לשיחות כ”ד אדר־ראשון וש”פ פקודי תשכ”ז), כותב הרבי ל”הו”ח אי”א נו”נ עוסק בצ”צ מוה” יהושע אלטר שי”” אלטר מירושלים ת”ו: שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו... ונתקבל גם זה עתה עם המצורף אליו, בו כותב אודות פעולתו בהצלת בני ישראל מרשת המיסיון רחמנא ליצלן. וכבשתו יזכירוהו על הציון הקדוש של כבוד קדושת מורי וחמי אדמו”ר צוקללה”ה נבג”ם זי”ע להצלחה בכל האמור, ובפרט שזכות הרבים־ות מסייעתו ואם המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, על־אחת־כמה־זכמה כמה נפשות. הרבי ממשיך וכותב:

התקווה חזקה שלאחרי שבא בקשרים עם מוסדות ומשרדים העוסקים בהאמור, אשר על־ידי שיתוף פעולה, בוודאי שאפשר להצליח יותר בעבודתם הכי חשובה האמורה, ממשיך בקישור עמהם – ואיש את אחיו יעזור, ואינו דומה אחד העושה לרבים העושים וכו’.

ויהי רצון שתהיה העבודה באופן דמוסיף והולך ומוסיף ואור ועד לקיום – ואת רוח הטומאה יעביר מן הארץ, והיה ה’ למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה’ אחד ושמו אחד.

ברכה להצלחה ולבשורות־טובות בכל האמור מ. שניאורסאהן

בשנת תשי”ג נוצרה אפשרות לשלב קבוצת ילדים ניצולי המיסיון במסגרת בתי הספר למלאכה בכפר חב”ד. הרבי כתב בנושא זה להרה”ח ר’ אברהם פריז (אגרות קודש כרך כא עמ’ קצג) במכתב מיום כה שבט:

לאחר כל המכתבים המתקבלים, ווייס איך ניט קיין טאַלק [=איני יודע את הסיכום], מה נעשה בענין ההשתדלות אודות הילדים שמפתים אותם מהמיסיון... וביאור בגודל ענין זה ברוחניות – אין להעריך ואין לשער.

מוסד מתוקצב לניצולי המיסיון

אחד האישים שביקר אצל הרבי ובמהלך ביקורו עלה נושא הצלת הנוער, היה איש ’עליית הנוער’ מר משה קול, שהבטיח את עזרתו וסיועו, כפי שהרבי מסכם באגרת מכ”א טבת תשי”ג (אגרות קודש כרך ז, עמ’ קיט):

ענין מוסד חינוך עם סניפים בעד הילדים המוצלים מהמיסיון, אשר יש אפשרות בידנו, על־פי המכתבים שקיבלתי זה עתה, לסדר, ולפי דברי כבודו הנה אם יתאים הבנין והפרסונל הרי המשרדים העומדים תחת הנהלתו יקבלו עליהם מוחצית ההוצאה הכספית הכרוכה בתמיכת מוסד כזה, ומחצית השנייה בטח ימצאו המשרדים הממשלתיים שאיתם נכנס בדברים בזה.

הרבי מבטיח לכתוב בנושא לבאי כוחו בארץ הקודש ת”ו, באופן שכאשר באי כוח יפנו למלא מקומו של מר קול – מר יער, תהיינה בידו הוראות מתאימות עבורם.

מספר חודשים לאחר מכן מבהיר הרבי באגרת לאחד מעסקני חב”ד (שם עמ’ רמרמא):

מה שכותב בענין הצלת ילדים מהמיסיון, הנה לא לזה היתה כוונתי שיצילו במקום אחד ילד או שניים ובמקום השני על דרך זה, ואחר־כך יסדרים אצל אנשים פרטים, אף שגודל הענין גם באופן כזה הוא עד אין שיעור והמקיים נפש אחת מישראל כאילו עולם מלא קיים, אבל אחר כל זה הנה הצעתי היתה אודות עבודה מסודרת והקמת מוסד בית

לגדל את בניה שיהיו כוהנים גדולים, הרי זה גופא הוראה שזהו התפקיד שלה, ואם אינה ממלאת תפקיד זה, לא מילאה חובתה כלל, לא מילאה את רצון הבורא.

ז. על־פי זה יובן מה שכתוב³⁴: ”דבר אל אהרן גו’ בהעלותך את הנרות”, שאהרן ידליק את נרות המנורה. לכאורה אינו מובן: להדליק את המנורה יכול גם זר, מי שאינו כהן; אפילו הטבת המנורה יכולה להיות על־ידי כהן הדיוט, שאינו כהן גדול – ולמה היה הציווי לאהרן³⁵, שמזה משמע שאהרן, הכהן גדול דווקא, צריך לעשות זאת?

אך הענין הוא, כמדובר לעיל, שזהו חוב על כל אחד לפעול על הזולת, להאיר את האור האלוקי, הנשמה שבו. ודובר גם, שאופן ההדלקה, ההשפעה על הזולת, צריך להיות דווקא בקדושה של כהן גדול. אין להסתפק בפעולה על הזולת במדריגה נמוכה של קדושה, אלא צריכים לעשות זאת דווקא בקדושה של כהן גדול.

ענינו של כהן גדול – שאחת בשנה היה נכנס ”לפני ולפנים”, בהמקום דקודש הקדשים³⁶. בקודש הקדשים לא היה שום דבר מלבד הארון³⁷

34) בהעלותך ח, ב.

35) ועד כדי כך, שכאשר ”חלשה אז דעתו” של אהרן שלא השתף בחנוכת הנשיאים, נאמר לו ”בהעלותך את הנרות”, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות” (פרש”י עה”פ). – מהנחה בלתי מוגה.

36) ולאידך גיסא – ה’ מתפלל שם תפלה קצרה בנוגע לצרכיהם הגשמיים של בני” (ראה יומא נב, ב. נג, ב), היינו, שגם צרכיהם הגשמיים של בני” קשורים עם דרגת הקדושה היותר נעלית (מהנחה בלתי מוגה).

37) כפי שהוא באופן שלמעלה ממקום וזמן, שזהו שאמרו

והלוחות; הבחינה של כהן גדול היא, שאין לו שום ענין, כי אם ענין התורה.

יתירה מזה: בקודש הקדשים היו הלוחות. בלוחות היתה התורה חקוקה, אותיות החקיקה³⁸. אותיות הכתיבה, הם דבר נוסף על הקלף, מה שאין כן אותיות החקיקה, הרי הן חקוקות בלוחות, מינה וביה. וזהו ענינו של כהן גדול – כל מהותו היא תורה.

וזהו ”דבר אל אהרן גו’ בהעלותך את הנרות”. הזכות והחוב של כל אחד מישראל – להדליק ולהאיר את ה”נר הוי” שבו ובזולת בכוחו של אהרן כהן גדול ולפי אופנו, עד שכל מהותו תהיה רק תורה. וחוב זה הוא על כל יחיד מישראל, כנ”ל שהדלקה כשרה בזר.

ובמיוחד נצטוו על זה נשי ישראל, שבהן תלוי החינוך של בניהן ובנותיהן. ועליהן לדעת, שהנהגתן צריכה להיות באופן כזה ועד כדי כך שיוכלו לגדל את ילדיהן שיהיו כוהנים גדולים.

עוד אמרו רז”ל אודות כהן גדול³⁹: ”גדלהו”. והיינו, שעל־ידי ההנהגה האמורה מתבטלים כל המניעות והעיכובים בחיי הבנים והבנות – שמתברכים בבני חיי ומזוני ריחי כפשוטו ממש⁴⁰.

(קטעים מהתוועדות יום ב’ חג השבועות ה’תשי”ז. תורת מנחם כרך כ, עמ’ 40-45, 69-70)

רז”ל (יומא כא, סע”א. וש”נ) ”מקום ארון אינו מן המדה” (מהנחה בלתי מוגה).

38) ראה לקו”ת ר”פ בחוקותי ור”פ חוקת. ובכ”מ.

39) יומא יח, א. וש”נ.

40) ראה גם שיחת יום ב’ דחה”ש דאשתקד סל”א ואילך (תו”מ חט”ז ע’ 351 ואילך). ח”ט ע’ 337. וש”נ.

למהר את העלאת הנרות

גילוי ה'יחידה' הפרטית, ניצוץ משיח

ידוע שבכל אחד ואחד מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח, כמרומוז בפסוק "דרך כוכב מיעקב", שקאי על דוד מלכא משיחא, וקאי גם על כל אחד ואחד מישראל, כיוון שבכל אחד ואחד מישראל יש ניצוץ מנשמת משיח – בחינת היחידה, שהיא ניצוץ מבחינת היחידה הכללית, נשמתו של משיח צדקנו.

ולכן, עלידי גילוי בחינת היחידה שבכל אחד ואחד מישראל מזרזים וממהרים ופועלים הגילוי דבחינת יחידה הכללית בביאת משיח צדקנו, שאז יהיה הגילוי ד"תורה חדשה מאתי תצא", פנימיות התורה, בחינת היחידה שבתורה, ועלידי זה גם "השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה", גילוי בחינת היחידה בכל העולם כולו, "יחידו של עולם".

[...] ויש להוסיף, שעניין זה מרומוז גם בהתחלת פרשת בהעלותך שקורין במנחת שבת זו:

"בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות גו' וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרח מקשה היא" – שאף שבניישראל נחלקים (בכללות) לז' סוגים, ז' מדרגות בעבודת ה', שבעת קני המנורה – מכל מקום, מתאחדים כולם בהארתם "אל מול פני המנורה", ובהיותם "מקשה זהב" ("מנורת זהב כולה"), וכאמור, ההתאחדות האמיתית דכל בניישראל היא מצד עצם הנשמה, בחינת היחידה.

(מהתועדות שבתקודש פרשת נשא, י"ב בסיוון ה'תנש"א. התועדות תנש"א, כרך ג, עמ' 631-317)

"בהעלותך את הנרות" – כהרף עין!

דורנו זה הוא דור האחרון של הגלות שיזכה להיות דור הראשון של הגאולה. וכמוכן מההכרזה הידועה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – לפני עשרות שנים – "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", מכיוון שכבר עומדים בסיומה של העבודה, ולא נשאר אלא "לצחצח את הכפתורים", ובימינו אלו – הצחצוח האחרון של הכפתור האחרון!

ומזה מובן, שבימינו אלו, כל פעולה ופעולה בענייני התורה ומצוות, ועליאחת-כמה וכמה הפעולה ד"בהעלותך את הנרות" עלידי הפצת נר מצווה ותורה אור, התורה והיהדות שתוכנה חנוכת המשכן באופן ד"שלך גדול משלהם" – מודגש בה ביותר וביותר העניין דחנוכת (חינוך והכנה) בניין בית-המקדש השלישי...

ויהירצון שעלידי העבודה ד"בהעלותך את הנרות" נזכה בקרוב ממש לקיום הייעוד בהפטר דפרשת בהעלותך: "ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו' ויאמר אלי זה דבר ה' אל זרובבל גו'..."

ואז גם רואים הדלקת המנורה עלידי אהרון – "בהעלותך את הנרות" כפשוטו (של מקרא) – בבית המקדש השלישי, יראה כהן בציון (ש"הוא יכוננה עליון"), אהרן הכהן עולה ועומד על שלוש מעלות, בבית המקדש השלישי, בגאולה השלישית.

וכל זה – במהרה בימינו ממש, "לא עיכבן המקום כהרף עין", מכיוון שגם העבודה ד"בהעלותך את הנרות" תהיה ללא כל עיכוב, אפילו כ"הרף עין" – יהיה ותחזינה עינינו.

(מהתועדות שבתקודש פרשת בהעלותך, י"ט בסיוון ה'תשמ"ח. התועדות תשמ"ח, כרך ג, עמ' 493-498)

במערכה נגד המיסיון (ב)

הירתמות יוצאת מן הכלל של הרבי להשגת משאבים לטובת ארגון הפעילים 'יד לאחים' • כל המקיים נפש אחת... כאילו קיים עולם מלא – אף אם מדובר בילד יהודי אחד, כתב הרבי, וחתר להקמת מוסד רחב היקף בפעילותו ובתקציבו בעבור עשרות רבות ילדים כאלה • בין השאר ייעד הרבי את "ועד מגיני ומרחיבי החינוך הכשר" לפעילות הצלה זו, וכיוון את אנ"ש להשתתפות בה • רשימה שנייה

פעילי המחנה התורני

בראש ארגון הפעילים 'יד לאחים' עמד במשך עשרות שנים הרה"ג הרה"ח ר' שלום דוב ליפשיץ ע"ה, אשר פעל במסירות נפש וללא לאות בתחומים רבים, ואחד המיוחד בהם היה המערכה נגד המיסיון. עוד כמה מחשובי חסידי חב"ד עסקו בהצלת יהודים ממלתעות המיסיון: הרב עזריאל זליג סלונים, הרב יעקב יהודה העכט (ובניו שי') ועוד.

הרב ליפשיץ זכה לאמונם של גדוליישראל מכל החוגים, אך בעיקר זכה לקירובים מיוחדים מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, דבר שהתבטא ב"יחידות" רבות, במענות ובמכתבים. בדרך כלל נמנע הרבי מעסקנות ספציפית למען מוסדות מסויימים, כפי שיכתוב לימים (אגרות קודש כרך ל, עמ' דש):

אי אפשר שאני אעשה ואדבר בשביל מוסדות אפילו החשובים ביותר – כי אז אין לדבר סוף וכו'. וקל-למבין.

עם זאת, אנו מוצאים מכתב מתחילת חודש תמוז תשכ"ח (אגרות קודש כרך כה עמ' קפה), שבו הרבי פונה למר (הרב ד"ר) יעקב הרצוג וכותב לו:

בהמשך להידוע לכב' [לכבודו] מכבר על דבר עבודת פעילי המחנה התורני בארץ-הקודש ת"ו, והצלת אחינו בני ישראל מהמסיון וכולי... המצב אצלם באמצעי כסף דחוק מאוד מאוד... ובהתאם לגודל הדוחק בזה סיפר לי הרב צבי שי' וינמן, שביקר את מר בראנפמן שי' במונטרעאל, וענהו שיבוא לעזרתם בסכום חשוב ובלבד אשר כבודו יסכים על זה. ובביקורו של מר בראנפמן בארץ-הקודש ת"ו (לערך בחצי חודש תמוז) יבוא בקשר עם כ[בודו] בזה.

ואף שבדואי גם בלי מכתבי יעשה כב' [כבודו] את התלוי בו בשביל שתתגשם עזרת מר בראנפמן לפעולות הכי נעלות האמורות לא נצרך אלא להעדפה בגודל הסכום. שבטח גם בזה השפעה גדולה לכב' על מר בראנפמן. והרי אין צריך להאריך לדכותי[ה] בגודל הדבר וערכו.

משפט מעניין במיוחד שהרבי משתמש באגרת זו, הוא מה שכתב: "ומתאים למכתב הרמב"ן אשר כל המקודש מחברו וכו'" ["...חרב יותר מחברו"]. איגרת נוספת נכתבה לרב צבי ויינמן, אשר ביקש מהרבי להתערב בנושא (ראה אגרות-קודש שם עמ' קפד, וכן הנכתב בנושא בעבר במדור זה ב'התקשרות').